

Wijnboer zijn is hard werken. Ilse en Roelof Visscher binden hier de wijnranken op.

Nederlandse wijnbouw groeit gestaag door

‘Het blijft hard werken’

De wijngaarden schieten steeds noordelijker uit de Hollandse grond en er komt steeds meer Nederlandse wijn op de markt. Ons kikkerlandje lijkt toch geschikt om wijn te produceren die zonder zuur gezicht kan worden gedronken. Nederland groeit als wijnland, maar voor de wijnboeren blijft het aanpoten.

Het roer om... Baan opzeggen en op naar Frankrijk om daar in zonnigere streken een eigen wijngaard te beginnen. Het tafereeltje van uitgestrekte velden met druivenstokken, eigen baas zijn en een deugdelijk product op de markt zetten roept romantische associaties op. Maar

steeds meer mensen besluiten om hun droom niet in het verre buitenland na te streven, maar in Nederland. De wijnbouw in ons land groeit nog altijd en blijft dankzij moderne druivenrassen allang niet meer beperkt tot Zuid-Limburg. Zo ook Wijngaard Hof van Twente in

Bentelo. Hier runnen Ilse en Roelof Visscher hun 5,5 hectare tellende wijngaard. Het plan om wijnboer te worden kwam niet echt uit de lucht vallen, vertelt Ilse Visscher. “We zijn allebei echte wijnliefhebbers. En Roelof wilde graag boer worden.” Tijd om de wijnmakerij als hobby naast hun toenmalige banen te doen was er niet, dus gingen de Visschers voor een echte overstap. Het oriëntatieproces begon zo’n tien jaar geleden, toen er nog geen enkele wijngaard in Twente bestond en dus ook geen expertise. Een jaar lang deed het echtpaar onderzoek naar de beste manier om de ommekeer aan te pakken. Want het moest wel goed en serieus gebeuren. “Het was niet de

Wijnbouw in Nederland door de jaren heen

Tot aan de grote rivieren was er al wijnbouw in de tijd van de Romeinen. In de late Middeleeuwen was het zelfs in heel Nederland vrij gangbaar. Dat de Nederlandse wijn vanaf de 17e eeuw weer verdween kwam door een tijdelijk kouder klimaat, meer buitenlandse handel, de opkomst van bier en de accijns die Napoleon oplegde om de Franse wijnbouw te beschermen.

Vanaf 1967 ontstonden er weer wijngaarden. Eerst in Zuid-Limburg, later in heel Zuid-Nederland. Het probleem met wijnteelt in het natte klimaat was dat de klassieke druivensoorten gevoelig waren voor schimmels en door gebrek aan

zon niet goed rijp werden. De zoektocht naar druivenrassen die meeldauwresistent waren, leverde per toeval ook druiven die vroeg rijp werden. Kansen voor Nederland. De druivenrassen die nu tot Nederlandse wijn gemaakt worden zijn Regent, Rondo, Johanniter, Solaris, Merzling, Cabernet Cortis, Cabernet Dorsa en Pinotin.

Volgens de laatste gegevens van wijnadvisbureau Viticonsult is dit jaar voor 180 hectare aan wijnbouw aangeplant, goed voor een uiteindelijke productie van zo’n 900.000 liter wijn. In 2002 bedroeg het areaal niet veel meer dan 40 hectare.

bedoeling om azijn op de markt te brengen.”

Flying winemaker

De familie Visscher zocht naar kennis in binnen- en buitenland. Op een beurs ontmoetten ze de Duitse dr. Dietrich Marbé-Sans, een flying winemaker. Naast een eigen wijngaard heeft deze wijnexpert een universitaire graad in de wijnmakerij en is dus oenoloog, wijnbouwtechnisch ingenieur. Marbé-Sans ondersteunde in het opzetten van wat nu Wijngaard Hof van Twente is. “Op 13 mei 2000 was het zover”, zegt Ilse Visscher. “Een bijzondere datum, omdat dat ook de dag van de vuurwerkkramp in Enschede is. Dat kon je vanaf hier zien.” Die dag werd begonnen om de toen nog tweeënhalve hectare aan te planten. Inmiddels heeft Roelof zijn tuinbouwopleiding aangevuld met diverse cursussen op wijngedebied en komt Marbé-Sans nog vier keer per jaar langs om steun te verlenen bij de keuzes die in het vinificatieproces moeten worden gemaakt. De Visschers investeerden in een wijnkelder en een moderne installatie om de wijn, aan huis, zelf te maken en te bottelen. De wijngaard is gegroeid tot 5,5 hectare en produceerde in 2006 11.000 liter wijn. In 2007 werd de 7.000 liter door voorjaarsvorstschade net niet gehaald. De slechte zomer kon deze tegenspoed niet meer goedmaken.

Break-even point

Wijngaard Hof van Twente produceert vijf wijnen, twee rode, twee witte en een rosé. Voor deze wijnen worden de blauwe druivenrassen Régent, Pinotin en een Cabernet Sauvignon-kruising gebruikt. De witte druiven zijn van het ras Johanner, Riesèl en Solaris. Deze rassen hebben als kenmerk dat ze vroeg rijp zijn en veel minder gevoelig voor schimmels. Maar ze kennen ook een productiebeperking. “Van de dertig trossen die elke stok produceert blijven er maar tien tot vijftien hangen. Hierdoor worden de overgeble-

ven druiven extra zoet. Bovendien kan bij een nieuw aangeplante wijngaard pas het zesde groei-jaar volop worden geoogst”, legt Ilse Visscher uit. “In het derde jaar levert elke plant slechts één tros.” Allemaal redenen waarom de Twentse wijngaard het break-even point nog niet heeft gehaald. “Dit jaar gaat dat zeker lukken”, voorspelt Ilse. Maar tot nu toe heeft het gezin moeten aanpoten en, zoals bijna alle wijnboeren, gezocht naar creatieve nevenactiviteiten. Uiteraard zijn er de rondleidingen, die menige wijnboer geeft. Maar Hof van Twente is ook zorgboerderij en biedt de mogelijkheid aan geestelijk of lichamelijk gehandicapten om er op therapeutische basis zinvol werk te doen. De meeste wijngaarden ontplooiën nevenactiviteiten in de agrotouristische sfeer om extra inkomsten te vergaren. Hof van Twente maakt ook wijn voor derden, om de investering in de wijnmakerij sneller terug te verdienen. “In 2007 hebben we twintigduizend liter wijn gemaakt, waarvan zeventien duizend van onze eigen druiven. Dit jaar verwachten we dat dat meer dan veertigduizend liter is”, aldus Ilse Visscher. En 40.000 liter is het maximum dat de wijnmaker in zijn eentje aankan. Bij meer aanbod zal er gezocht worden naar een extra wijnmaker.

Het echtpaar runt het bedrijf samen met twee vaste medewerkers en een groep vrijwilligers. Wijnboeren werken het hele jaar door hard: opbinden, snoeien, wijn maken, bottelen. Maar in oktober, tijdens het knippen van de druiven, is het extra druk. Maar ook erg gezellig met de vele vrijwilligers, vindt Ilse. “Misschien dat we later overschakelen op een plukploeg, maar ik vind het tot nu toe eigenlijk de leukste tijd van het jaar.”

Kunstig

In de ontvangstruimte hangt een aantal opvallende schilderijen. “Dat zijn Twentse schilderijen die voor de etiketten zijn gebruikt. Want kenmerkend

Foto: Foodnote

Twentse wijn is herkenbaar aan Twentse kunst op het etiket.

voor Twentse wijn is dat er altijd Twentse kunst op het etiket staat”, vertelt Ilse Visscher. Verder heeft ze gekozen voor een lange slanke klassieke fles. Die geeft de wijn de uitstraling van een exclusief product. De flessen leveren ze vooral aan

‘Het was niet de bedoeling om azijn op de markt te brengen’

horeca in de omgeving. Op vrijdag- en zaterdagmiddag is de winkel open en na rondleidingen kunnen bezoekers wijn kopen. Ook als relatiegeschenken en in kerstpakketten is de streekwijn populair. “Tot nu toe is de vraag in ieder geval groter dan het aanbod, dus we gaan nog niet echt de boer op met de wijn.” Ilse is blij met het feit dat de wijnbouw in Nederland groeit, zolang er maar kwaliteitswijn wordt gemaakt. “Als je dat niet doet, dan voed je het algemeen heersende beeld dat Nederlandse wijn slecht is”, legt ze uit. Nu de wijngaard na acht jaar volwassen is geworden is een ideaal bereikt. Alhoewel... “Een wijngaard in het buitenland blijft toch altijd een droom.”

Ivonne Sleutels

De grootste wijngaarden in Nederland

1.	Wijnhoeve de Kleine Schorre	Zeeland	8 hectare
2.	Wijngaard Landgoed Saalhof	Noord-Holland	7 hectare
3.	Apostelhoeve	Limburg	6 hectare
4.	Betuws Wijdomein	Gelderland	5,8 hectare
5.	Wijngaard Hof van Twente	Overijssel	5,5 hectare

Ongeveer 160 hectare is verdeeld over 68 commerciële wijngaarden. Een wijngaard is commercieel als deze 1 hectare of meer beslaat.